

CYPRVS AETERNA

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων

ΘΕΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

**Νομοθετικές ρυθμίσεις
αναφορικά με ζητήματα που αφορούν τους σκύλους**

**Αίτημα από:
κ. Νίκο Κέττηρο,
βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου
ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις**

Εποπτεία έρευνας:

Ανθή Τοφαρή

Έρευνα και σύνταξη κειμένων:

Θεάνθη Χρίστου

Αύγουστος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	2-3
Ανάλυση-πόρισμα από τη μελέτη των απαντήσεων	4-6
Συνοπτικές απαντήσεις ανά χώρα	7-41

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με επιστολή του ο βουλευτής κ. Νίκος Κέττηρος ζήτησε από τον Τομέα Ερευνών και Μελετών της Υπηρεσίας Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων τη διενέργεια έρευνας για διάφορα ζητήματα που προέκυψαν κατά τη συζήτηση του περί Σκύλων Νόμου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος.

Για σκοπούς εκπόνησης της έρευνας, στάλθηκε σχετικό αίτημα στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD), που περιλάμβανε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Υπάρχει οποιοσδήποτε περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό;
2. Πώς ρυθμίζεται νομοθετικά η οχληρία που προκαλείται από σκύλους;
3. Προβλέπεται στην οικεία νομοθεσία η κατάσχεση σκύλων από τις αρμόδιες αρχές; Εάν ναι, αναφέρετε τον χώρο και τη χρονική διάρκεια φύλαξής τους μετά την κατάσχεσή τους, καθώς και τι ακολουθεί μετά την κατάσχεσή τους, σε περίπτωση κατά την οποία δεν μπορούν να επιστραφούν στον ιδιοκτήτη τους.
4. Σε ποιες περιπτώσεις και υπό ποιες προϋποθέσεις διενεργείται η ευθανασία σκύλων;

Στην Κύπρο αυτή τη στιγμή ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Στην ισχύουσα περί Σκύλων νομοθεσία [Ν.184(Ι)/2002] δεν υπάρχει πρόνοια που να περιορίζει τον αριθμό αδειών κατοχής σκύλων ανά άτομο ή υποστατικό.
2. Σε περίπτωση κατά την οποία η αρμόδια αρχή διαπιστώνει πρόκληση οχληρίας από σκύλο δύναται να αρνηθεί σε πρόσωπο την έκδοση/ανανέωση άδειας κατοχής του ή να την ανακαλέσει (άρθρο 6 του οικείου νόμου).
Περαιτέρω, ιδιοκτήτης σκύλου που προκαλεί συστηματικά οχληρία στο κοινό και σε δημόσιο χώρο είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε ποινή φυλάκισης ή σε χρηματική ποινή ή και στις δύο αυτές ποινές (άρθρο 18).
3. Υπάρχει σχετική νομοθετική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι η αρμόδια αρχή, μετά την κατάσχεση σκύλου, μεριμνά για τη διάθεσή του σε οργάνωση προστασίας των ζώων ή σε άλλο πρόσωπο. Εάν αυτό δεν καθίσταται δυνατό, εντός 30 ημερών ο σκύλος παραδίδεται στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για ευθανασία (άρθρο 6).

4. Περιπτώσεις/προϋποθέσεις υπό τις οποίες διενεργείται ευθανασία:
- α. Στην αναφερόμενη περίπτωση στην υπ' αριθμόν 3 απάντηση.
  - β. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες αδέσποτος σκύλος είναι δύσκολο ή αδύνατο να συλληφθεί και η μη σύλληψή του εγκυμονεί άμεσους κινδύνους (άρθρο 10).
  - γ. Σε περίπτωση μη εντοπισμού του ιδιοκτήτη αδέσποτου σκύλου και αδυναμίας παραχώρησής του σε άλλο ενδιαφερόμενο (άρθρο 10).
  - δ. Σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνεται από εγγεγραμμένο κτηνίατρο επιθετικότητα εξαιτίας επικίνδυνης φυλής σκύλου (άρθρο 11).

Η παρούσα έρευνα περιλαμβάνει την ανάλυση-πόρισμα που προκύπτει από τη μελέτη των σχετικών με το πιο πάνω ερώτημα απαντήσεων που διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων από το ECPRD, καθώς και συνοπτικά ανά χώρα τις απαντήσεις των κρατών μελών της ΕΕ που ανταποκρίθηκαν στο αίτημά μας. Οι αναλυτικές απαντήσεις έχουν αποσταλεί στον βουλευτή ηλεκτρονικά.

**ΑΝΑΛΥΣΗ-ΠΟΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ
ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ**

Από το δίκτυο του ECPRD καταγράψαμε τις απαντήσεις που απέστειλαν 22 χώρες οι οποίες ανταποκρίθηκαν στο σχετικό αίτημά μας (*ECPRD Request: 5486*). Από τις εν λόγω απαντήσεις προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Αριθμός αδειών κατοχής σκύλων ανά άτομο ή/και υποστατικό

Στις περισσότερες από τις χώρες που απάντησαν στο σχετικό ερώτημα δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό. Αρμόδιος φορέας για την έκδοση άδειας κατοχής σκύλου είναι συνήθως οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης. Στη **Βουλγαρία**, στην **Εσθονία**, στην **Ιταλία**, στη **Λιθουανία** και στην **Ουγγαρία** ο μέγιστος αριθμός σκύλων ανά νοικοκυριό ορίζεται με βάση το εμβαδόν του χώρου διαβίωσης του σκύλου και το βάρος ή το μέγεθος του ζώου. Στην **Ελλάδα** ο μέγιστος αριθμός ζώων που επιτρέπεται να συμβιώνουν ανά διαμέρισμα σε πολυκατοικίες είναι μέχρι 3 ζώα. Ωστόσο, σε μονοκατοικίες επιτρέπεται η διατήρηση ζώων συντροφιάς χωρίς περιορισμό. Στην **Ισπανία** και στην **Πολωνία** είναι υποχρεωτική η έκδοση άδειας μόνο για επικίνδυνες φυλές σκύλων χωρίς άλλο περιορισμό. Στην **Τσεχία**, αν και δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό, εντούτοις ο ιδιοκτήτης 3 ή περισσότερων θηλυκών σκύλων ηλικίας άνω των 12 μηνών υποχρεούται να κοινοποιήσει τον αριθμό των ζώων που διατηρεί και τον τόπο φύλαξής τους στην περιφερειακή κτηνιατρική διοίκηση της Κρατικής Κτηνιατρικής Διοίκησης ή στη Δημοτική Κτηνιατρική Διοίκηση της Πράγας. Στην **Πορτογαλία** ο μέγιστος αριθμός ενήλικων σκύλων που επιτρέπεται να φυλάσσονται περιορίζεται στους 3 ή, κατόπιν αιτήματος του κατόχου και δεσμευτικής γνωμοδότησης δημοτικού κτηνιάτρου και υγειονομικού αντιπροσώπου και εάν πληρούνται όλες οι απαιτήσεις υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων, επιτρέπεται η συστέγαση μέχρι 6 ενήλικων ζώων κατ' ανώτατο όριο.

2. Νομοθετική ρύθμιση της οχληρίας που προκαλείται από σκύλους

Όλες οι χώρες οι οποίες ανταποκρίθηκαν στο ερώτημα για το πώς ρυθμίζεται νομοθετικά η οχληρία που προκαλείται από σκύλους δήλωσαν πως, σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, οι ιδιοκτήτες σκύλων οφείλουν να διασφαλίζουν την αποφυγή οχληρίας

και να μεριμνούν, ώστε τα ζώα τους να μη θέτουν σε κίνδυνο άλλα ζώα ή ανθρώπους και να μην προκαλούν ζημιές σε ξένη περιουσία. Η πρόκληση οχληρίας, αναλόγως της παράβασης, συνεπάγεται διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις. Στην **Ιταλία** η αστυνομία, αφού εξουσιοδοτηθεί από το δικαστήριο, μπορεί να προχωρήσει στην προληπτική κατάσχεση του σκύλου, εάν υπάρχει κίνδυνος επανάληψης της παράβασης. Επίσης, στην **Κροατία** η διοικητική εποπτεία της διατήρησης σκύλων πραγματοποιείται από εξουσιοδοτημένους δημοτικούς φύλακες, οι οποίοι, εάν διαπιστώσουν παράβαση του νόμου, οφείλουν να ενημερώσουν αμέσως τον κτηνιατρικό επιθεωρητή, ο οποίος αποφασίζει για την προσωρινή κατάσχεση του ζώου και τη λήψη άλλων μέτρων για τα οποία είναι εξουσιοδοτημένος.

3. Κατάσχεση σκύλων και συναφή ζητήματα

Όλες οι χώρες που ανταποκρίθηκαν στο ερώτημά μας απάντησαν ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, επιτρέπεται η κατάσχεση σκύλων στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Το ζώο τυγχάνει κακομεταχείρισης, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η ζωή και η ευημερία του.
- Το ζώο είναι αδέσποτο.
- Το ζώο προκαλεί σοβαρή οχληρία.
- Πρόκειται για επικίνδυνο ζώο.

Μετά την κατάσχεση, η οποία διενεργείται συνήθως από εκπαιδευμένο προσωπικό των τοπικών αρχών, το ζώο οδηγείται σε δημοτικά κυνοκομεία ή καταφύγια φιλοζωικών οργανώσεων, όπου ο χρόνος παραμονής του ποικίλλει από χώρα σε χώρα, αναλόγως της αιτίας κατάσχεσης και της εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υιοθεσία του, εάν δεν είναι δυνατή η επιστροφή στον ιδιοκτήτη του. Η μικρότερη διάρκεια κράτησης του ζώου αναφέρεται από την **Εσθονία**, τη **Λετονία**, την **Τσεχία** και τη **Φινλανδία** και είναι 2 εβδομάδες. Ωστόσο, σε πολλές χώρες το ζώο παραμένει στο καταφύγιο, μέχρι να υιοθετηθεί. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της **Ελλάδας**, όπου για τα ζώα που έχουν σήμανση από την οποία προκύπτει ότι είναι ήδη καταχωρισμένα στον δήμο ως αδέσποτα ενημερώνονται τα στοιχεία παρακολούθησής τους και, εφόσον δεν παρουσιάζουν κλινικά προβλήματα, ελευθερώνονται στο ίδιο σημείο, εκτός αν πρόκειται για χώρους όπου δεν επιτρέπεται σύμφωνα με τη νομοθεσία η επαναφορά σκύλων. Την ευθύνη για τη φροντίδα των επανεκτασόμενων αδέσποτων ζώων έχουν οι δήμοι, οι

οποίοι οφείλουν να δημιουργήσουν σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με τους δήμους φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

4. Ευθανασία σκύλων

Η ευθανασία σκύλου επιτρέπεται σε όλες τις χώρες που έχουν απαντήσει στο ερώτημά μας μόνο για εξαιρετικά δικαιολογημένες περιπτώσεις, όπως είναι η ανίατη ασθένεια, η επικινδυνότητα του σκύλου προς άλλα ζώα ή ανθρώπους και η αποφυγή ταλαιπωρίας του ζώου λόγω μεγάλης ηλικίας ή αναπηρίας, με αποτέλεσμα η διατήρησή του στη ζωή να είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας του. Ωστόσο, πέραν των πιο πάνω εύλογων αιτιών, στην **Εσθονία**, τη **Ρουμανία**, τη **Σλοβενία** και την **Τσεχία** και τη **Φινλανδία**, εάν σε ορισμένο χρονικό διάστημα δεν εντοπιστεί ο ιδιοκτήτης αδέσποτου ζώου και δεν ανευρεθεί νέος ιδιοκτήτης, το ζώο οδηγείται στην ευθανασία. Στην απάντηση της **Πολωνίας** αναφέρεται επίσης ότι είναι αδύνατη η ευθανασία κατοικίδιου ζώου κατόπιν αιτήματος του ιδιοκτήτη, εκτός εάν υπάρχει ιατρική ή άλλη ένδειξη, όπως ορίζεται στους κτηνιατρικούς κανονισμούς.

Η ευθανασία των ζώων σε όλες τις χώρες διενεργείται από κτηνίατρο και με τη μικρότερη δυνατή σωματική και ψυχική ταλαιπωρία του ζώου.

Αυστρία

Η σχετική με τα ζώα νομοθεσία εμπίπτει στις αρμοδιότητες των εννέα ομόσπονδων κρατιδίων. Η απάντηση στα ερωτήματά μας λήφθηκε από το κρατίδιο της Βιέννης.

1. Δεν υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με τον επιτρεπόμενο αριθμό αδειών κατοχής σκύλου ανά άτομο ή/και υποστατικό.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Κτηνοτροφίας Νόμου της Βιέννης, οι ιδιοκτήτες ζώων πρέπει να μεριμνούν, ώστε τα ζώα τους να μην ενοχλούν ή να θέτουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές και να μην προκαλούν ζημιά σε ξένη περιουσία. Τα πρότυπα ενός φυσιολογικού ανθρώπου και οι τοπικές συνθήκες καθορίζουν κατά πόσο η οχληρία ενός σκύλου θεωρείται εύλογη.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 30.1 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διασφαλίζουν ότι, εάν τα ζώα έχουν δραπετεύσει ή έχουν εντοπιστεί εγκαταλελειμμένα, τίθενται υπό τη φροντίδα ατόμων, ιδρυμάτων ή ενώσεων για την προστασία τους. Στη συνέχεια οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν το κοινό ότι τα ζώα εντοπίστηκαν στην τοπική τους περιοχή. Εντός ενός μηνός από τη δημόσια ανακοίνωση, εάν κάποιος δεν διεκδικήσει την κυριότητα του ζώου, ώστε να του παραδοθεί, τότε η κυριότητα του ζώου μπορεί να μεταβιβαστεί σε τρίτους.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, δεν επιτρέπεται η θανάτωση ζώων χωρίς λογική αιτία. Δεν επιτρέπεται επίσης η θανάτωση σκύλων ή γατών για παρασκευή τροφής ή άλλων ζωικών προϊόντων.

Εάν σκύλος δαγκώσει κάποιον προκαλώντας σοβαρό σωματικό τραυματισμό ή τον θάνατο ατόμου, ο νόμος προβλέπει την ανώδυνη ευθανασία του σκύλου, εκτός εάν το ίδιο το άτομο λόγω βαριάς αμέλειας ή σοβαρότερου παραπτώματος προκάλεσε το δάγκωμα (άρθρο 6.3 του αυστριακού Ποινικού Κώδικα, Federal Law Gazette no. 60/1974 as amended by Federal Law Gazette I no. 70/2018).

Βέλγιο

1. Υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις νομοθετικές ρυθμίσεις μεταξύ των τριών ομόσπονδων περιφερειών του Βελγίου ως προς το ζήτημα του αριθμού αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό.

Στη Φλάνδρα, παρ' όλο που δεν απαιτείται άδεια κατοχής σκύλου, ο σκύλος πρέπει να φέρει τσιπ (αναγνώριση) και να εγγραφεί στο μητρώο (DogID), εντός 8 εβδομάδων από τη γέννησή του το αργότερο. Ένας σκύλος που μεταφέρεται από το εξωτερικό πρέπει να καταχωριστεί στο μητρώο εντός 8 ημερών. Για τη φύλαξη 6 έως 10 ενήλικων σκύλων (ηλικίας 6 μηνών και άνω), είναι υποχρεωτική η αναφορά στην τοπική αρχή. Για τη φύλαξη περισσότερων των 10 ενήλικων σκύλων απαιτείται ειδική περιβαλλοντική άδεια.

Στη Βαλλονία, από την 1^η Ιουλίου 2022, απαιτείται άδεια για κατοχή και φύλαξη ζώων.

Στις Βρυξέλλες η άδεια κατοχής σκύλου απαιτείται στην περίπτωση φύλαξης περισσότερων των 5 σκύλων.

2. Το επίμονο γάβγισμα τιμωρείται με δημοτικό διοικητικό πρόστιμο. Οι ιδιοκτήτες σκύλων οφείλουν να διασφαλίζουν την αποφυγή πρόκλησης οχληρίας από τους σκύλους τους, διαφορετικά οι γείτονες δικαιούνται να προσφύγουν σε εξώδικη επίλυση των διαφορών ή σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου.
3. Η αστυνομία μπορεί να περισυλλέξει έναν σκύλο ή να ενημερώσει ένα καταφύγιο ζώων, για να το πράξει. Στην περίπτωση που άτομο εντοπίσει αδέσποτο σκύλο, πρέπει εντός 4 ημερών να τον παραδώσει στην τοπική δημοτική αρχή, η οποία στη συνέχεια αναλαμβάνει την άμεση παράδοσή του σε άτομο ή σε καταφύγιο ζώων. Εάν ο σκύλος ανατεθεί σε καταφύγιο ζώων, ο ιδιοκτήτης έχει στη διάθεσή του 15 ημέρες να τον αναζητήσει. Εάν ο σκύλος ανατεθεί σε άτομο, ο ιδιοκτήτης του έχει στη διάθεσή του 45 μέρες, για να τον αναζητήσει.
4. Η ευθανασία επιτρέπεται σε κάποιες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα για λόγους εξαιρετικής επιθετικότητας, κατόπιν απόφασης του δημάρχου και

σύμφωνα με τις οδηγίες του Τμήματος Προστασίας των Ζώων της Ομοσπονδιακής Δημόσιας Υπηρεσίας Υγείας, Ασφάλειας της Αλυσίδας Τροφίμων και Περιβάλλοντος. Η ευθανασία διενεργείται μόνο από εξειδικευμένο άτομο με τον λιγότερο επώδυνο τρόπο.

Βουλγαρία

1. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας των Ζώων Νόμο (άρθρο 34) η φύλαξη ζώων συντροφιάς σε διαμέρισμα πολυκατοικίας επιτρέπεται με βάση τα κριτήρια «βάρος σκύλου» και «εμβαδόν» ως ακολούθως:

Βάρος σκύλου	Ελάχιστη Επιφάνεια ανά σκύλο
έως 10 kg	6 m ²
έως 25 kg	8 m ²
μεγαλύτερο από 20 kg	10 m ²

Η διαμονή σκύλων σε εξωτερικούς χώρους επιτρέπεται, εφόσον οι χώροι αυτοί διαθέτουν σπιτάκι που τους προστατεύει από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Στην απάντηση δεν αναφέρεται αν υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος περιορισμός ως προς τον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου ανά άτομο ή/και υποστατικό.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, ο ιδιοκτήτης ζώου συντροφιάς πρέπει να λαμβάνει όλα τα μέτρα, ώστε το ζώο να μην εγκαταλείπει τον χώρο φύλαξής του και να εισέρχεται σε ξένη ιδιωτική ή δημόσια περιουσία, εκτός αν πρόκειται για ποιμενικούς σκύλους, κυνηγετικούς σκύλους, σκύλους εντοπισμού και διάσωσης και σκύλους οδηγούς/φύλακες για άτομα με αναπηρία. Επίσης, ο ιδιοκτήτης πρέπει να αποτρέπει κάθε αδικαιολόγητη επιθετική συμπεριφορά σκύλου που απειλεί τη ζωή και την υγεία ανθρώπων και ζώων, καθώς και να διασφαλίζει ειρηνική συμβίωση και συνθήκες υγιεινής για τους γείτονές του.

Οι σκύλοι υποβάλλονται σε στείρωση, εκτός αν οι ιδιοκτήτες τους είναι σε θέση να κρατήσουν ή να παραδώσουν σε νέους ιδιοκτήτες τα νεογέννητα σκυλάκια (άρθρο 36, περί Προστασίας των Ζώων Νόμος). Οι ιδιοκτήτες στερημένων σκύλων απαλλάσσονται επίσης από την καταβολή δημοτικού τέλους.

Οποιαδήποτε παράβαση των προαναφερθέντων απαιτήσεων τιμωρείται με πρόστιμο από 100 λέβα (€51) έως 250 λέβα (€128) και η επαναλαμβανόμενη παράβαση τιμωρείται με πρόστιμο από 250 λέβα (~€128) έως 500 λέβα (~€256).

3. Τα ζώα συντροφιάς κατάσχονται από τις κρατικές υπηρεσίες σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων των άρθρων 151, 158 και 169 του περί Κτηνιατρικών Πρακτικών Νόμου.

Μεταξύ άλλων, το άρθρο 151 απαγορεύει την υποκίνηση επιθετικής συμπεριφοράς μεταξύ ζώων, τη χρήση ζώων σε θεάματα με τρόπο που προκαλεί πόνο ή τραυματισμό του ζώου, την υποβολή ζώων σε άσκηση που δεν ανταποκρίνεται στις ανατομικές και φυσιολογικές τους ικανότητες κ.ά. Απαγορεύεται επίσης η χρησιμοποίηση αδέσποτων ή κατοικίδιων σκύλων ως πειραματόζων που έχει ως συνέπεια τον τραυματισμό των ζώων, εκτός εάν το πείραμα σκοπεί στην απόκτηση συγκεκριμένων πρακτικών δεξιοτήτων (άρθρο 158). Σύμφωνα με το άρθρο 169, απαγορεύεται η μεταφορά ζώων με μη εγγεγραμμένα οχήματα και υπό συνθήκες που προκαλούν στα ζώα πόνο, τραυματισμό ή ταλαιπωρία, η άσκηση πίεσης σε οποιοδήποτε ιδιαίτερα ευαίσθητο σημείο του σώματός τους κατά τη διάρκεια της φόρτωσης, της εκφόρτωσης και της καθοδήγησής τους κ.ά.

Η διάρκεια παραμονής του ζώου σε καταφύγιο διαμορφώνεται ανάλογα με τον λόγο κατάσχεσής του.

4. Δεν έχει απαντηθεί.

Γαλλία

1. Δεν υπάρχει υποχρέωση έκδοσης άδειας για την κατοχή σκύλου ούτε περιορισμός στον αριθμό σκύλων που μπορεί να κατέχει ένα άτομο. Ωστόσο, όλοι οι ιδιοκτήτες

σκύλων είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν σε ταυτοποίηση το κατοικίδιό τους με τατουάζ ή μικροτσιπ, πριν αυτό γίνει τεσσάρων μηνών, και η ταυτοποίηση καταχωρίζεται στην εθνική βάση δεδομένων αναγνώρισης σαρκοφάγων κατοικιδίων (Icad).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 1243 του γαλλικού Αστικού Κώδικα, «ο ιδιοκτήτης ή ο κάτοχος ζώου ευθύνεται για κάθε ζημιά που προκαλείται από το ζώο, είτε το ζώο βρισκόταν υπό τη φροντίδα του είτε χάθηκε είτε δραπέτευσε». Ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να αναφέρει στην τοπική αρχή τυχόν τραυματισμό από τον σκύλο του, πριν αρχίσει η περίοδος επιτήρησης του σκύλου.

Σημειώνεται επίσης ότι η διατήρηση ενός σκύλου σε κατοικία επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι ο σκύλος δεν προκαλεί υλική ζημιά στο ακίνητο ή στη γειτονιά ούτε ηχητική οχληρία.

3. Οι δικαστικές κατασχέσεις ζώων ως προληπτικό μέτρο πραγματοποιούνται από την αστυνομία κατόπιν εισαγγελικού εντάλματος. Οι λόγοι κατάσχεσης ζώων έγκεινται τις περισσότερες φορές σε υποψίες κακομεταχείρισής τους, σε ζημιές που προκαλούνται σε τρίτους από αυτά, σε έλλειψη διοικητικών εγγράφων σχετικά με το ζώο ή σε παράνομη κατοχή επικίνδυνων ζώων.

Τα κατασχεθέντα ζώα περιορίζονται σε δημοτικό κυνοκομείο, το οποίο καθίσταται προσωρινός κηδεμόνας των κατασχεθέντων ζώων, κατόπιν αιτήματος του εισαγγελέα. Η διάρκεια της κράτησης ποικίλλει από λίγες ημέρες έως αρκετούς μήνες, ανάλογα με τη φύση της νομικής διαδικασίας.

Στο τέλος της δικαστικής διαδικασίας, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την κατάσχεση του ζώου, οπότε η φροντίδα του ζώου ανατίθεται σε οργάνωση για την προστασία των ζώων με σκοπό την πιθανή υιοθεσία του. Σε αντίθετη περίπτωση, ο ιδιοκτήτης μπορεί να πάρει πίσω το ζώο του, αφού καταβάλει τα έξοδα φροντίδας και φύλαξης του κατά την περίοδο της κατάσχεσης.

4. Σύμφωνα με το άρθρο L211-11 του γαλλικού Κώδικα Υπαίθρου και Θαλάσσιας Αλιείας, η ευθανασία κατοικιδίων ζώων διατάσσεται από δήμαρχο ή νομάρχη ως εξής:

«I. Εάν ένα ζώο είναι πιθανόν, λόγω του τρόπου φύλαξής του, να αποτελέσει κίνδυνο για τους ανθρώπους ή άλλα κατοικίδια ζώα, ο δήμαρχος ή, ελλείψει αυτού, ο νομάρχης μπορεί να διατάξει τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο του να λάβει μέτρα για την αποτροπή του κινδύνου. Για τον σκοπό αυτό, μετά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς ενός σκύλου που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο L.211-14-1, ο δήμαρχος ή, ελλείψει αυτού, ο νομάρχης μπορεί να απαιτήσει από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο να υποβάλει το σκύλο του σε εκπαίδευση και να λάβει πιστοποιητικό ικανότητας (άρθρο L.211-13-1). Εάν ο ιδιοκτήτης ή ο κάτοχος του ζώου δεν συμμορφωθεί με τα προβλεπόμενα μέτρα, ο δήμαρχος μπορεί, με διάταγμα, να τοποθετήσει το ζώο σε κατάλληλο χώρο για τη φύλαξή του. Εάν, μετά το πέρας μιας περιόδου φύλαξης 8 εργάσιμων ημερών, ο ιδιοκτήτης ή ο κάτοχος δεν παράσχει όλες τις εγγυήσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων, ο δήμαρχος εξουσιοδοτεί τον διαχειριστή του τόπου φύλαξης, αφού λάβει τη γνώμη κτηνιάτρου που ορίζει ο νομάρχης, είτε να προβεί σε ευθανασία του ζώου είτε να το διαθέσει υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο L. 211-25 (II).

II. Σε περίπτωση σοβαρού και άμεσου κινδύνου για ανθρώπους ή άλλα κατοικίδια ζώα, ο δήμαρχος ή, ελλείψει αυτού, ο νομάρχης μπορεί να διατάξει την τοποθέτηση του ζώου σε κατάλληλο χώρο για τη φύλαξή του και, εάν είναι απαραίτητο, την ευθανασία του. [...] Η ευθανασία μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα κατόπιν γνωμάτευσης κτηνιάτρου που ορίζεται από τον νομάρχη. Η θετική ή αρνητική γνωμάτευση πρέπει να δοθεί εντός 48 ωρών μετά την τοποθέτηση του ζώου. Σε αντίθετη περίπτωση, η γνωμάτευση θεωρείται ότι είναι υπέρ της ευθανασίας.

III. Τα έξοδα σύλληψης, μεταφοράς, φύλαξης και ευθανασίας του ζώου βαρύνουν πλήρως και άμεσα τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο του».

Γερμανία

1. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό, αλλά οι αρχές επιβάλλουν περιορισμούς, αν παρίσταται ανάγκη.
2. Δεν υπάρχουν ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις για την οχληρία που προκαλείται από σκύλους. Το θέμα ρυθμίζεται με βάση διάφορους νόμους που αφορούν όλων των ειδών οχληρίες.
3. Όλοι οι σκύλοι επιβάλλεται να είναι εγγεγραμμένοι σε κεντρικά μητρώα. Με αυτό τον τρόπο οι αρχές εντοπίζουν τον ιδιοκτήτη αδέσποτου σκύλου. Σε περίπτωση που ο σκύλος δεν μπορεί να επιστραφεί στον ιδιοκτήτη του, δίδεται σε καταφύγιο ζώων.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 4.1 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, για να διενεργηθεί ευθανασία σκύλου απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο λιγότερο δυνατός πόνος που θα υποστεί το ζώο. Μόνο ειδικός κτηνίατρος μπορεί να εκτελέσει ευθανασία σκύλου.

Ελλάδα

1. Σύμφωνα με το άρθρο 15.3 του Νόμου 4830/2021, ο μέγιστος αριθμός σκύλων που επιτρέπεται να συμβιώνουν ανά διαμέρισμα σε πολυκατοικίες είναι τα τρία ζώα.

Σύμφωνα με το άρθρο 15.4 του ίδιου νόμου, στις μονοκατοικίες επιτρέπεται η διατήρηση ζώων συντροφιάς χωρίς περιορισμό, εφόσον έχουν σημειωθεί και καταχωριστεί νομίμως και διατηρούν επικαιροποιημένα στοιχεία στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (EMZΣ) και υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καλής μεταχείρισης και ευζωίας των ζώων, καθώς και οι ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και οι αστυνομικές διατάξεις περί κοινής ησυχίας.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 9α του πιο πάνω νόμου, ο ιδιοκτήτης ή ο ανάδοχος ζώου συντροφιάς ευθύνεται για οποιαδήποτε βλάβη ή ζημιά προκαλείται από το ζώο. Για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς τα οποία δεν φιλοξενούνται σε ανάδοχο η αντίστοιχη ευθύνη βαρύνει το πρόσωπο τα στοιχεία του οποίου έχουν καταχωριστεί στο EMZΣ για το συγκεκριμένο ζώο (δήμος ή φιλοζωικό σωματείο ή

φιλοζωική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή ιδιώτης που διαθέτουν καταφύγιο), εφόσον αυτοί δεν έχουν συμμορφωθεί με τις απορρέουσες από τον νόμο υποχρεώσεις τους. Για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς που δεν έχουν σημαθεί, η ευθύνη βαρύνει τον δήμο στα όρια του οποίου προκλήθηκε η βλάβη ή η ζημιά.

Επιπρόσθετα, ο ιδιοκτήτης σκύλου οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μην εξέρχεται ελεύθερα ο σκύλος του από το χώρο ιδιοκτησίας του και για αποφυγή ατυχημάτων να φροντίζει να κρατά δεμένο τον σκύλο με λουρί σε μικρή απόσταση από αυτόν κατά τη διάρκεια του περιπάτου.

3. Η διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς από τους δήμους σύμφωνα με το άρθρο 10 του ίδιου νόμου, υλοποιείται ως εξής:

Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς περισυλλέγονται από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς και για τον σκοπό αυτό, κάθε δήμος οφείλει να διαθέτει τουλάχιστον ένα όχημα περισυλλογής ειδικά διαμορφωμένο. Τα συνεργεία περισυλλογής αδέσποτων ζώων συντροφιάς εποπτεύονται, ως προς τις επιτρεπόμενες μεθόδους αιχμαλωσίας των ζώων αυτών, από κτηνίατρο της αρμόδιας κτηνιατρικής υπηρεσίας του δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από κτηνίατρο της οικείας περιφερειακής ενότητας.

Τα ζώα που περισυλλέγονται ελέγχονται για ηλεκτρονική σήμανση και αν δεν έχουν σήμανση θεωρούνται αυτόματα αδέσποτα. Σε αυτή την περίπτωση οδηγούνται στα δημοτικά κτηνιατρεία ή σε συνεργαζόμενα με τον δήμο κτηνιατρεία, υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, αποπαρασιτώνονται, εμβολιάζονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση και καταγράφονται στο ΕΜΖΣ ως αδέσποτα και, εάν είναι τραυματισμένα ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα, υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή.

Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους, υποβάλλονται σε ευθανασία. Μετά την παροχή της αναγκαίας κτηνιατρικής φροντίδας και περίθαλψης, τα

περισυλλεγέντα ζώα συντροφιάς, αν δεν βρεθεί ανάδοχος, οδηγούνται στα διαθέσιμα καταφύγια με σκοπό να υιοθετηθούν.

Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις σε καταφύγια, το ζώο επιστρέφεται στην περιοχή του οικείου περιβάλλοντος του, με την προϋπόθεση, ότι είναι στείρωμένο. Ζώο που βρίσκεται σε καταφύγιο και δεν υιοθετείται μετά από διάστημα τρίμηνης συνεχούς παραμονής σε αυτό και ανάρτηση στην Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς, δύναται να επιστρέφεται στο οικείο περιβάλλον, με την προϋπόθεση, ότι είναι στείρωμένο. Δεν επιτρέπεται επαναφορά των αδέσποτων ζώων περιμετρικά από νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, στις εγκαταστάσεις ενόπλων δυνάμεων και σωμάτων ασφαλείας, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας, στους χώρους αποβίβασης και επιβίβασης ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών, στα αεροδρόμια, στους σιδηροδρομικούς σταθμούς, στους περιφραγμένους αρχαιολογικούς χώρους και στους περιφραγμένους χώρους του Οργανισμού Κεντρικών Αγορών και Αλιείας ΑΕ και της Κεντρικής Αγοράς Θεσσαλονίκης ΑΕ, καθώς και σε χώρους σφαγείων ή όπου συγκεντρώνονται ή υπάρχουν σκουπίδια.

Σε κάθε περίπτωση, ζώα ηλικίας μικρότερης των πέντε (5) μηνών δεν επανεντάσσονται στο οικείο τους περιβάλλον και υιοθετούνται κατά προτεραιότητα.

Για ζώα που έχουν σήμανση από την οποία προκύπτει ότι είναι ήδη καταχωρισμένα στον δήμο ως αδέσποτα ενημερώνονται τα στοιχεία παρακολούθησής τους και εφόσον δεν παρουσιάζουν κλινικά προβλήματα, ελευθερώνονται στο ίδιο σημείο, εκτός αν προκύπτουν οι πιο πάνω περιορισμοί.

Αν έχουν σήμανση από την οποία προκύπτει ότι είναι δεσποζόμενα, ελέγχεται αν το ζώο έχει δηλωθεί ως απολεσθέν και ενημερώνεται ο ιδιοκτήτης, για να το παραλάβει. Αν δεν υπάρχει δήλωση απώλειας, διερευνάται αν συντρέχει περίπτωση εγκατάλειψης και ενημερώνεται η Ελληνική Αστυνομία.

Την ευθύνη για τη φροντίδα των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων έχουν οι δήμοι, οι οποίοι οφείλουν να δημιουργήσουν σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με τους δήμους φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

4. Τα ζώα που είναι επικίνδυνα ή πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους υποβάλλονται σε ευθανασία, ύστερα από γνώμη της πενταμελούς επιτροπής παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων.

Εσθονία

1. Δεν υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις αναφορικά με τον επιτρεπόμενο αριθμό αδειών κατοχής σκύλου ανά άτομο ή/και υποστατικό, αλλά υπάρχουν κανονισμοί που καθορίζουν το ελάχιστο εμβαδόν του χώρου που απαιτείται αναλόγως του βάρους του σκύλου:

Σκύλοι που διαμένουν σε υπαίθριο χώρο

Βάρος σκύλου	Ελάχιστο εμβαδόν επιφάνειας ανά σκύλο
έως 5 kg	3,5 m ²
έως 10 kg	4 m ²
έως 20 kg	4,5 m ²
έως 50 kg ή περισσότερο	7 m ²

Επιπρόσθετα, για την παραμονή σκύλου σε εξωτερικό χώρο απαιτείται σπιτάκι σκύλου.

Σκύλοι που διαμένουν σε κλουβιά ή παρόμοιους χώρους

Αρ. Σκύλων	Βάρος σκύλου - Ελάχιστον εμβαδόν επιφάνειας					
	έως 5 kg	έως 10 kg	έως 20 kg	έως 30 kg	έως 40 kg	έως 50 kg ή περισσότερο
1	2 m ²	2 m ²	2,5 m ²	3 m ²	3 m ²	4 m ²
2	2 m ²	2,5 m ²	3,5 m ²	4 m ²	5 m ²	6 m ²

3	2 m ²	3,5 m ²	4,5 m ²	5 m ²	6 m ²	7 m ²
4	2,5 m ²	4 m ²	5,5 m ²			
5	3 m ²	5 m ²	6,5 m ²			
6	4 m ²	5,5 m ²				
7	4,5 m ²	6 m ²				

Για τη φύλαξη κουταβιών ηλικίας 8 έως 16 εβδομάδων σε κλουβί ή άλλο παρόμοιο χώρο απαιτείται επίσης εμβαδόν χώρου ανάλογα με το βάρος τους.

2. Σύμφωνα με τους κανόνες των τοπικών αρχών σχετικά με τη φύλαξη γάτων και σκύλων, ο ιδιοκτήτης τους πρέπει να διασφαλίζει την επίβλεψή τους, ώστε τα ζώα να μη θέτουν σε κίνδυνο άλλα ζώα ή/και ανθρώπους. Σε περίπτωση παραβίασης των εν λόγω κανόνων ο ιδιοκτήτης τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι €800. Επίσης, ο ιδιοκτήτης επιθετικού ζώου μπορεί να διωχθεί ποινικά για πρόκληση σοβαρής ανθρώπινης βλάβης.
3. Η κατάσχεση ζώων ρυθμίζεται στον περί Προστασίας των Ζώων Νόμο. Οι τοπικές αρχές είναι υπεύθυνες για τη σύλληψη, την τοποθέτηση σε καταφύγια, τη φύλαξη και τη θανάτωση των αδέσποτων ζώων στην επικράτειά τους.
4. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας των Ζώων Νόμο (άρθρο 18), η ευθανασία ζώου διενεργείται, εάν σε διάστημα 2 εβδομάδων δεν εντοπιστεί ο ιδιοκτήτης αδέσποτου ζώου και δεν ανευρεθεί νέος ιδιοκτήτης. Κατά τη διάρκεια αυτών των δύο εβδομάδων εξασφαλίζεται η φύλαξη του ζώου και η ιατρική του περίθαλψη. Η ευθανασία των ζώων διενεργείται από κτηνίατρο και πραγματοποιείται με τη μικρότερη δυνατή σωματική και ψυχική ταλαιπωρία του ζώου.

Ισπανία

1. Σύμφωνα με τον Νόμο 7/2023 για την προστασία των Δικαιωμάτων και Ευημερία των Ζώων, ο οποίος θα τεθεί σε εφαρμογή τον Σεπτέμβριο του 2023, όποιος επιθυμεί να είναι ιδιοκτήτης σκύλων πρέπει να παρακολουθήσει σχετικό

εκπαιδευτικό σεμινάριο το οποίο ισχύει επ' αόριστον και παρέχεται δωρεάν. Άδεια κατοχής σκύλου απαιτείται μόνο στις περιπτώσεις δυνητικά επικίνδυνων σκύλων. Απαιτείται μόνο μία άδεια, της οποίας η διάρκεια ισχύος είναι 5 έτη, ανεξάρτητα από τον αριθμό των δυνητικά επικίνδυνων σκύλων που κατέχονται, οπότε δεν υπάρχουν περιορισμοί στον αριθμό των αδειών.

Για την απόκτηση ή την ανανέωση της διοικητικής άδειας για φύλαξη δυνητικά επικίνδυνων ζώων απαιτείται από τον ενδιαφερόμενο να πληροί κάποιες προϋποθέσεις όπως να είναι ενήλικος, να μην έχει καταδικαστεί για εγκλήματα ανθρωποκτονίας, σωματικής βλάβης, βασανιστηρίων, κατά της ελευθερίας ή κατά της ηθικής ακεραιότητας, της δημόσιας υγείας, της σύνδεσης με ένοπλες συμμορίες ή εμπορίας ναρκωτικών, καθώς και να μην έχει στερηθεί με δικαστική απόφαση το δικαίωμα διατήρησης δυνητικά επικίνδυνων ζώων κ.ά.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 1905 του Αστικού Κώδικα, για κάθε ζημιά που προκαλείται από ζώο φέρει ευθύνη ο κάτοχός του ή το πρόσωπο που χρησιμοποιεί το ζώο ακόμη και αν αυτό έχει δραπετεύσει ή έχει χαθεί. Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται, αν η ζημιά οφείλεται σε θεομηνία ή ανωτέρα βία ή σε αμέλεια του προσώπου που υπέστη τη ζημιά. Εάν ο σκύλος ενοχλεί συνεχώς και επανειλημμένα τη γειτονιά, μπορεί να ειδοποιηθεί η τοπική αστυνομία, η οποία μπορεί να παρέμβει, εφόσον η οχληρία είναι ορισμένου μεγέθους και ως εκ τούτου μπορεί να ασκηθεί αστική αγωγή ενώπιον των δικαστηρίων εναντίον του ιδιοκτήτη.

Οι ιδιοκτήτες σκύλων οφείλουν να συνάπτουν και να διατηρούν ασφάλιση αστικής ευθύνης για ζημιές σε τρίτους. Οι ιδιοκτήτες επικίνδυνων σκύλων οφείλουν να συνάπτουν και να διατηρούν ασφάλιση αστικής ευθύνης με κάλυψη τουλάχιστον εκατόν είκοσι χιλιάδων ευρώ (120.000 €).

Σε περίπτωση δαγκώματος από σκύλο, πραγματοποιείται επίσημος κτηνιατρικός έλεγχος, γνωστός και ως «έλεγχος λύσσας». Κάθε σκύλος που δαγκώνει ένα άτομο πρέπει να υποβάλλεται σε αυτό τον έλεγχο για 14 ημέρες μετά την επίθεση, για να ελεγχθεί κατά πόσο το θύμα αναπτύσσει συμπτώματα λύσσας.

3. Σε κρατικό επίπεδο επιτρέπεται η κατάσχεση σκύλων, όταν θεωρούνται δυνητικά επικίνδυνοι (άρθρο 13.10, Νόμος για το νομικό καθεστώς της ιδιοκτησίας δυνητικά επικίνδυνων ζώων, 50/1999). Η σύλληψη ζώων προβλέπεται ως προληπτικό

μέτρο για την αποφυγή της κακομεταχείρισης των ζώων. Η διαδικασία, ο χρόνος και ο τόπος κατάσχεσης αποτελούν αρμοδιότητες των αυτόνομων κοινοτήτων. Ακολουθούν παραδείγματα κανονισμών ορισμένων αυτόνομων κοινοτήτων στις οποίες έχει ρυθμιστεί η διαδικασία κατάσχεσης:

Στην Αστούρια η κατάσχεση γίνεται με δύο διαφορετικούς τρόπους (Νόμος για την ιδιοκτησία, την προστασία και τα δικαιώματα των ζώων, 13/2002, 23 Δεκεμβρίου 2002). Όσον αφορά επικίνδυνους σκύλους των οποίων οι ιδιοκτήτες δεν λαμβάνουν επαρκή μέτρα φύλαξης και ελέγχου, μετά την κατάσχεση μεταφέρονται σε χώρο φύλαξης που πληροί τους όρους υγιεινής και ασφάλειας. Όσον αφορά την κατάσχεση για σκοπούς διασφάλισης της ευημερίας του ζώου και προστασίας προσώπων και πραγμάτων [άρθρο 45(δ)], τα κατασχεθέντα ζώα φυλάσσονται σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις και παραχωρούνται σε τρίτους ή θανατώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Στη Ναβέρα η κατάσχεση ρυθμίζεται από τον Νόμο 19/2019, σχετικά με την προστασία των κατοικίδιων ζώων. Η κατάσχεση κατοικίδιων ζώων συντροφιάς διενεργείται, εάν διαπιστωθούν σημάδια κακομεταχείρισης του ζώου ή υποσιτισμού ή εάν το ζώο διαμένει σε ακατάλληλη εγκατάσταση [άρθρο 22.1(δ)]. Τα ζώα φυλάσσονται προσωρινά σε εγκαταστάσεις που έχουν οριστεί από την κυβέρνηση της Ναβέρα ή από το δημοτικό συμβούλιο, τον υπερδημοτικό φορέα ή την περιφέρεια, καθώς και σε εγκαταστάσεις των αναγνωρισμένων φορέων προστασίας και υπεράσπισης των ζώων, μέχρι την έκδοση απόφασης που καθορίζει τον τελικό προορισμό τους.

Στην Αραγωνία, σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, 11/2003, η κατάσχεση ζώου πραγματοποιείται, όταν διαπιστώνονται κακομεταχείριση ή υποσιτισμός, όταν το ζώο βρίσκεται σε ακατάλληλη εγκατάσταση ή πάσχει από μεταδιδόμενες σε ανθρώπους ή ζώα ασθένειες είτε για να υποβληθεί σε κατάλληλη θεραπευτική αγωγή είτε για να υποβληθεί σε ευθανασία, εάν είναι απαραίτητο. Τα κατασχεθέντα ζώα φυλάσσονται σε κατάλληλες εγκαταστάσεις και κατά προτίμηση μεταβιβάζονται σε τρίτους και μόνο αν είναι απαραίτητο υποβάλλονται σε ευθανασία.

Η κάθε αυτόνομη κοινότητα καθορίζει τον οριστικό προορισμό του κατασχεθέντος ζώου, τη διάθεσή του σε τρίτο πρόσωπο, την επιστροφή στον ιδιοκτήτη του ή στο υπεύθυνο πρόσωπο, την επιστροφή του στο φυσικό του περιβάλλον ή ό,τι άλλο κρίνεται καταλληλότερο με βάση τη φύση του ζώου.

Γενικά, όταν ένα ζώο κατασχεθεί οριστικά, παραμένει στο κέντρο προστασίας ζώων, μέχρι να δοθεί για υιοθεσία σε άλλο πρόσωπο.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 27(α) του περί της Προστασίας των Δικαιωμάτων και της Ευημερίας των Ζώων Νόμου, δεν επιτρέπεται η ευθανασία των ζώων, εκτός για λόγους αποφυγής της ταλαιπωρίας των ζώων εξαιτίας μη αναστρέψιμων αιτιών, πράγμα που διαπιστώνεται από εγγεγραμμένο επαγγελματία κτηνίατρο. Η διαδικασία ευθανασίας διενεργείται από εγγεγραμμένο κτηνιατρικό προσωπικό ή προσωπικό που ανήκει σε Δημόσια Διοίκηση.

Ιταλία

1. Σε εθνικό επίπεδο, δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των σκύλων που μπορούν να κατέχονται ανά άτομο ή/και ανά υποστατικό. Σε τοπικό επίπεδο βάσει κανονισμών τίθενται περιορισμοί στον αριθμό των σκύλων που μπορούν να διαμένουν σε ένα σπίτι ή ανά τετραγωνικό μέτρο. Για παράδειγμα κάποιες περιφέρειες ορίζουν ως μέγιστο αριθμό σκύλων σε ένα σπίτι τους δέκα, ωστόσο η διατήρηση περιορισμένου αριθμού κατοικίδιων ζώων για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς δεν υπόκειται σε άδεια.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 844 του Αστικού Κώδικα, κάθε θόρυβος πρέπει να εμπίπτει στο κανονικό ανεκτό όριο. Ωστόσο, δεν υπάρχει ανώτατο όριο επιτρεπόμενων ντεσιμπέλ και η εκτίμηση της ενόχλησης επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστή ο οποίος πρέπει να λαμβάνει υπόψη μια σειρά παραγόντων, όπως η επανάληψη, ο χρόνος και η ένταση του θορύβου, ο αριθμός των ατόμων που επηρεάζονται από την ενόχληση, η τοποθεσία του χώρου φύλαξης και το μέγεθος του σκύλου. Εάν η ενόχληση επηρεάζει μεγάλο αριθμό ανθρώπων σε ώρες κοινής ανάπαυσης, δηλαδή η οχληρία δεν περιορίζεται μόνο στους κοντινούς γείτονες, αλλά εκτείνεται σε μεγάλο αριθμό ενοίκων της πολυκατοικίας ή μιας περιοχής, ο

ιδιοκτήτης θεωρείται υπεύθυνος για το αδίκημα της διατάραξης της κοινής ησυχίας (άρθρο 659 του Ποινικού Κώδικα) και τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως 3 μήνες και πρόστιμο €309. Η αστυνομία, αφού εξουσιοδοτηθεί από το δικαστήριο, μπορεί να προχωρήσει στην προληπτική κατάσχεση του σκύλου, εάν υπάρχει κίνδυνος επανάληψης της παράβασης.

Σε περίπτωση που δεν στοιχειοθετείται το αδίκημα της διατάραξης της κοινής ησυχίας, υποβάλλεται αίτημα αρκούντως αιτιολογημένο σε αστικό δικαστήριο για επείγουσα παύση του ενοχλητικού θορύβου. Ο δικαστής ορίζει εξουσιοδοτημένο σύμβουλο, διορισμένο από το δικαστήριο, για να διενεργήσει τις απαραίτητες έρευνες και ελέγχους. Εάν διαπιστωθεί από το δικαστήριο ότι ο ενοχλητικός θόρυβος που προκαλεί σκύλος είναι παράνομος, επιβάλλεται στον ιδιοκτήτη του ζώου η καταβολή αποζημίωσης για ηθική ή σωματική βλάβη διαπιστωμένη από γιατρό (άρθρο 2052 του Αστικού Κώδικα).

3. Σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η κατάσχεση ζώων διακρίνεται σε προληπτική με σκοπό τη διασφάλιση της υγείας και ευημερίας των ζώων και αποδεικτική σε περίπτωση υγειονομικών ελέγχων για την απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 189/2004, τα ζώα που υπόκεινται σε κατάσχεση ανατίθενται σε φορείς οι οποίοι ορίζονται από το Υπουργείο Υγείας και είναι αναγνωρισμένοι σε όλη την εθνική επικράτεια, εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.

Μετά την έναρξη της διαδικασίας κατάσχεσης από την αστυνομία, η εισαγγελία που είναι αρμόδια για τη διαδικασία αναλαμβάνει το ζώο. Ο δικαστής ορίζει ως προσωρινό κηδεμόνα την τοπική υγειονομική αρχή (ASL) ή τον δήμο ή συχνότερα κάποια ένωση προστασίας ζώων αναγνωρισμένη από το Υπουργείο Υγείας. Στην περίπτωση παραμονής του σκύλου σε καταφύγιο της τοπικής υγειονομικής αρχής ή του δήμου, η παραμονή μπορεί να παραταθεί καθ' όλη τη διάρκεια της δίκης. Στην περίπτωση παραμονής του σε ένωση προστασίας ζώων, η ένωση μπορεί να αναζητήσει οικογένεια με τον ίδιο τρόπο όπως και για τα άλλα σκυλιά στο καταφύγιο.

4. Η θανάτωση ζώων από οποιονδήποτε θεωρείται ποινικό αδίκημα και τιμωρείται με φυλάκιση από τέσσερις μήνες έως δύο έτη (άρθρο 544 Ποινικού Κώδικα), εκτός αν

είναι αναγκαίο να διαπραχθεί ευθανασία, όπως για παράδειγμα σε περίπτωση που το ζώο πάσχει από ανίατη ασθένεια. Σχετικά με τους αδέσποτους σκύλους ή σκύλους που διαμένουν σε καταφύγια δεν επιτρέπεται επίσης η θανάτωσή τους, εκτός αν πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή είναι αποδεδειγμένα επικίνδυνοι (Νόμος 281 του 1991).

Κροατία

1. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών σκύλων ανά άτομο ή νοικοκυριό, αλλά το άρθρο 55 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου προβλέπει ότι όποιος έχει πάνω από 9 σκύλους μεγαλύτερους των 6 μηνών για σκοπούς υιοθεσίας υποχρεούται να τους φροντίζει δεόντως (άρθρο 61). Το ίδιο ισχύει και για ιδιοκτήτη που κατέχει πάνω από 20 σκύλους για σκοπούς υιοθεσίας και ο χώρος φύλαξής τους πρέπει να έχει εγκριθεί ως καταφύγιο
2. Σύμφωνα με το άρθρο 85.14 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους €6.636 έως €13.272 σε όποιον διατηρεί και μεταχειρίζεται κατοικίδια με τρόπο που θέτει σε κίνδυνο την υγεία και ασφάλεια ατόμων, ιδιαίτερα παιδιών και ζώων.
3. Η διοικητική εποπτεία της διατήρησης σκύλων πραγματοποιείται από εξουσιοδοτημένους δημοτικούς φύλακες (άρθρο 80, περί Προστασίας των Ζώων Νόμος). Εάν κατά τη διάρκεια του ελέγχου ο δημοτικός φύλακας διαπιστώσει παράβαση του νόμου, οφείλει να ενημερώσει αμέσως τον κτηνιατρικό επιθεωρητή, ο οποίος αποφασίζει για την προσωρινή κατάσχεση του ζώου και τη λήψη άλλων μέτρων για τα οποία είναι εξουσιοδοτημένος.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του πιο πάνω νόμου, ένας προσωρινά κατασχεθείς σκύλος μπορεί να επιστραφεί στον ιδιοκτήτη του, υπό κάποιες προϋποθέσεις. Διαφορετικά, δύναται να τεθεί υπό τη φροντίδα καταφυγίου ή μετά από μόνιμη κατάσχεση να υιοθετηθεί ή να πωληθεί.

Το άρθρο 63 του Νόμου περί προστασίας των ζώων ορίζει ότι οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης αναλαμβάνουν τα έξοδα περίθαλψης, στείρωσης, σήμανσης και κτηνιατρικής προστασίας των εγκαταλελειμμένων ή απολεσθέντων ζώων σε

καταφύγια και, εάν ο ιδιοκτήτης του ζώου γνωστοποιηθεί, υποχρεούται να καλύψει αυτά τα έξοδα.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 81 του Νόμου, η ευθανασία των ζώων επιτρέπεται για διάφορους λόγους από τους οποίους αναφέρονται ενδεικτικά οι ακόλουθοι:
  - α. Το ζώο υπόκειται σε μακροχρόνια θεραπεία η οποία συνδέεται με ταλαιπωρία, ενώ το αποτέλεσμα της είναι αβέβαιο.
  - β. Το ζώο έχει φθάσει σε μεγάλη ηλικία και οι βασικές ζωτικές του λειτουργίες αδυνατούν να λειτουργήσουν.
  - γ. Το ζώο πάσχει από ανίατη ασθένεια.
  - δ. Η ευθανασία θεωρείται απολύτως αναγκαία διαδικασία λόγω της εφαρμογής μέτρων ελέγχου ασθενειών σύμφωνα με ειδικούς κανονισμούς στον τομέα της κτηνιατρικής, ιδίως εκείνων που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο ανθρώπους ή να προκαλέσουν μεγάλη οικονομική ζημιά.
  - ε. Η ευθανασία διενεργείται με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος ή τη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας, την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των ανθρώπων και των ζώων, καθώς και την προστασία της περιουσίας.
  - στ. Το ζώο θεωρείται επικίνδυνο για το περιβάλλον.

Λετονία

1. Δεν υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με τον περιορισμό στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, απαγορεύεται η κατοχή ζώου από άτομο που έχει τιμωρηθεί προηγουμένως για κακομεταχείριση ζώων.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 58 του πιο πάνω νόμου, σε περίπτωση πρόκλησης σωματικής βλάβης σε άλλο ζώο ή σωματικής ή και υλικής βλάβης σε άνθρωπο, επιβάλλεται σε ιδιοκτήτη σκύλου που είναι φυσικό πρόσωπο πρόστιμο από 14 έως

375 μονάδες και σε ιδιοκτήτη σκύλου που είναι νομικό πρόσωπο πρόστιμο από 22 έως 600 μονάδες.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 86 του περί Διοικητικής Ευθύνης Νόμου, τα ζώα κατάσχονται, εάν δεν πρέπει να παραμείνουν στην ιδιοκτησία ατόμου που διέπραξε διοικητικό αδίκημα.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 50 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου, η ευθανασία ζώου επιτρέπεται, εάν:
  - α. Το ζώο πάσχει από ανίατη ασθένεια ή λόγω γήρανσής του ταλαιπωρείται υπερβολικά.
  - β. Το ζώο έχει καταστεί επικίνδυνο για τον άνθρωπο ή άλλα ζώα.
  - γ. Ο ιδιοκτήτης του ζώου δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του ως ιδιοκτήτης ζώου και δεν το έχει παραδώσει σε άλλο ιδιοκτήτη (άρθρο 5, παρ. 2 και 3 του Νόμου).
  - δ. Το ζώο έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα καταπολέμησης μολυσματικών ασθενειών.
  - ε. Πρόκειται για αδέσποτο ζώο και εντός 14 ημερών δεν κατέστη δυνατό να ανευρεθεί ο προηγούμενος ή νέος ιδιοκτήτης.
  - στ. Πρόκειται για αδέσποτο ζώο που φέρει σοβαρά τραύματα.
  - ζ. Δεν έχει ανευρεθεί νέος ιδιοκτήτης εντός 30 ημερών από την έναρξη ισχύος της απόφασης για κατάσχεση του ζώου.

Η ευθανασία ζώου διενεργείται από κτηνίατρο.

Λιθουανία

1. Δεν επιτρέπεται η φύλαξη σκύλων μάχης και επικίνδυνων φυλών σκύλων, καθώς και των διασταυρώσεών τους σε διαμερίσματα πολυκατοικιών.

Επιτρέπεται η φύλαξη σκύλων σε διαμέρισμα πολυκατοικίας ή σε μεμονωμένη κατοικία ανάλογα με το εμβαδόν των χώρων διαμονής και το βάρος του σκύλου ως ακολούθως:

Βάρος σκύλου	Ελάχιστο εμβαδόν χώρου ανά σκύλο
έως 10 kg	10 m ²
από 10 έως 20 kg	15 m ²
από 20 έως 40 kg	20 m ²
άνω των 40 kg	30 m ²

Επιπλέον, επιτρέπεται η φύλαξη έως 4 κουταβιών ηλικίας τουλάχιστον 8 εβδομάδων, σύμφωνα με το εμβαδόν του χώρου διαβίωσης και το βάρος του σκύλου ως ακολούθως:

Βάρος σκύλου	Ελάχιστο εμβαδόν χώρου ανά σκύλο
έως 10 kg	2 m ²
από 10 έως 20 kg	3 m ²
από 20 έως 40 kg	4 m ²
άνω των 40 kg	4 m ²

Επιτρέπεται επίσης η φύλαξη περισσότερων των 4 κουταβιών ηλικίας τουλάχιστον 8 εβδομάδων ανάλογα με το εμβαδόν των χώρων διαβίωσης και το βάρος του σκύλου ως ακολούθως:

Βάρος σκύλου	Ελάχιστο εμβαδόν χώρου ανά σκύλο
έως 10 kg	3 m ²
από 10 έως 20 kg	6 m ²
από 20 έως 40 kg	8 m ²
άνω των 40 kg	12 m ²

2. Ο ιδιοκτήτης πρέπει να διασφαλίζει ότι ο σκύλος του δεν προκαλεί οχληρία ή δεν είναι επικίνδυνος για άλλα άτομα. Σε περίπτωση παραβάσεων, κυρίως κακομεταχείρισης, ο ιδιοκτήτης τιμωρείται με πρόστιμο έως και €2.300.

Συνιστάται η βόλτα των σκύλων σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους ή σε χώρους όπου αποφεύγεται όσο το δυνατόν περισσότερο η επαφή με άλλους ανθρώπους. Στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους οι σκύλοι μπορούν να κυκλοφορούν με/χωρίς λουρί και με/χωρίς φίμωτρο. Οι σκύλοι μάχης και οι επικίνδυνες φυλές σκύλων, καθώς και οι διασταυρώσεις τους πρέπει να κυκλοφορούν με λουρί και φίμωτρο. Σε δημόσιους χώρους όλοι οι σκύλοι πρέπει να κυκλοφορούν με λουρί και με/χωρίς φίμωτρο. Οι ιδιοκτήτες πρέπει να περισυλλέγουν τα περιττώματα των σκύλων τους.

3. Η κατάσχεση σκύλων πραγματοποιείται λόγω κακομεταχείρισης του ζώου ή λόγω της επικινδυνότητάς του. Εκπρόσωπος της αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με υπάλληλο της Κρατικής Υπηρεσίας Τροφίμων και Κτηνιατρικής και αξιωματικό της αστυνομίας αναλαμβάνει την παράδοση του σκύλου σε φροντιστή ζώων μέχρι τη λήψη απόφασης από το δικαστήριο. Η φροντίδα του ζώου μπορεί να είναι προσωρινή ή μόνιμη. Σε εγκαταστάσεις συνεχούς φροντίδας ζώων, η φύλαξή τους μπορεί να είναι μέχρι το φυσικό τους θάνατο. Ωστόσο, οι σκύλοι μπορεί να υποβληθούν σε ευθανασία, εάν υποφέρουν από ανίατη ασθένεια ή καταστούν επιθετικοί. Οι αδέσποτοι σκύλοι φυλάσσονται σε μόνιμες εγκαταστάσεις φροντίδας ζώων, μέχρι να βρεθεί ιδιοκτήτης. Οι απολεσθέντες και κατασχεθέντες

σκύλοι φυλάσσονται σε εγκαταστάσεις προσωρινής φροντίδας ζώων, μέχρι να επιστραφεί το ζώο στον ιδιοκτήτη του.

4. Η ευθανασία διενεργείται μόνο από κτηνίατρο λόγω ανίατης ασθένειας ή επικινδυνότητας του ζώου.

Λουξεμβούργο

1. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό.
2. Δεν έχει απαντηθεί.
3. Στον περί Προστασίας των Ζώων Νόμο προνοείται η κατάσχεση σκύλων. Σύμφωνα με το άρθρο 14 του εν λόγω νόμου, σε περίπτωση επικείμενου κινδύνου για την αξιοπρέπεια, την προστασία της ζωής ή την ευημερία ενός ζώου, ο διευθυντής της Υπηρεσίας Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, αφού ενημερώσει τον αρμόδιο υπουργό, εξουσιοδοτείται να διατάξει τη λήψη επείγοντων μέτρων ως ακολούθως:
  - α. Να διατάξει οποιοδήποτε ιδιοκτήτη ή κάτοχο ζώου να διακόψει τη φύλαξή του ή ορισμένες συναφείς δραστηριότητες.
  - β. Να διατάξει το κλείσιμο οποιασδήποτε εγκατάστασης, χώρου ή μεταφορικών μέσων όπου διατηρούνται ή χρησιμοποιούνται ζώα και την εκκένωσή του από οποιαδήποτε ζώα διατηρούνται ή χρησιμοποιούνται εκεί.
  - γ. Να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για τον τερματισμό κάθε παραβίασης σε σχέση με την αξιοπρέπεια, τη ζωή, την ασφάλεια ή την ευημερία ενός ζώου.

Η εντολή κοινοποιείται ή παραδίδεται προσωπικά στον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο του ζώου και τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία της κοινοποίησης.

Σε περίπτωση ανάκλησης της επιμέλειας ενός ζώου, το ζώο ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή σε ένωση προστασίας ζώων, όπου του παρέχεται η κατάλληλη φροντίδα και στέγαση.

Οι εντολές έκτακτης ανάγκης ισχύουν το πολύ για 48 ώρες και επικυρώνονται με απόφαση του υπουργού, ενώ ο ιδιοκτήτης ή ο κάτοχος κατά του οποίου έχουν ληφθεί τα μέτρα πρέπει να κλητευθεί και να ακουστεί. Εντός 40 ημερών από την κοινοποίηση με συστημένη επιστολή της επιβεβαιωτικής απόφασης, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή για αναίρεση στο Διοικητικό Δικαστήριο.

Τα έξοδα φύλαξης, θεραπείας, φαρμακευτικής αγωγής, μεταφοράς και κτηνιατρικής περίθαλψης βαρύνουν τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο του ζώου.

Συνήθως, τα οικόσιτα ζώα τοποθετούνται σε καταφύγιο ζώων μετά από έρευνα της αστυνομίας, εάν δεν είναι δυνατόν να επιστραφούν στον ιδιοκτήτη τους.

4. Τα ζώα υπόκεινται σε ευθανασία μόνο μετά από αναισθητοποίηση.

Ολλανδία

1. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό. Ωστόσο, τα περισσότερα συμβόλαια ενοικίασης περιέχουν μεταξύ άλλων την απαγόρευση πρόκλησης οχληρίας από κατοικίδια ζώα η αναφέρουν ότι δεν επιτρέπεται η φύλαξη κατοικίδιων ζώων.
2. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, μόνο αν η οχληρία από τα κατοικίδια σε γειτονιά φτάσει σε αδικαιολόγητα επίπεδα, ο παραπονούμενος μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο, όπου θα ληφθεί απόφαση για το τι είναι επιτρεπτό.
3. Βάσει του Ποινικού Δικαίου, η κατάσχεση σκύλου επιτρέπεται μετά από περιστατικό δαγκώματος. Βάσει του Διοικητικού Δικαίου, οι αρμόδιες αρχές δύναται να κατάσχουν σκύλο για λόγους δημόσιας τάξης ή παραμέλησης.

Οι οργανισμοί που μπορούν να κατάσχουν ένα ζώο είναι η ολλανδική Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων και Καταναλωτικών Προϊόντων, η Εθνική Υπηρεσία Επιθεώρησης της Ευημερίας των Ζώων και η αστυνομία.

Εάν ο ιδιοκτήτης δεν συμμορφώνεται, το ζώο μπορεί να κατασχεθεί κατόπιν άδειας του εισαγγελέα ή ενός διοικητικού οργανισμού και ο παραβάτης τιμωρείται με πρόστιμο. Αν το ζώο είναι επικίνδυνο, υποβάλλεται σε ευθανασία κατόπιν

απόφασης της αρμόδιας αρχής. Ένας σκύλος επικίνδυνης φυλής επιβάλλεται να φέρει λουρί ή/και φίμωτρο και σε αντίθετη περίπτωση κατάσχεται. Εάν δεν υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις για την επικινδυνότητα του ζώου, το ζώο μπορεί να επιστραφεί στον ιδιοκτήτη του ή, αν αυτό δεν είναι δυνατό, ο σκύλος πωλείται ή υιοθετείται.

Εάν η υγεία και η ευημερία του ζώου κινδυνεύουν ο σκύλος τίθεται υπό κράτηση με σκοπό τη βελτίωση της κατάστασής του, αφού, δοθεί πρώτα η ευκαιρία στον ιδιοκτήτη να βελτιώσει την κατάσταση. Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης ωστόσο ο σκύλος τίθεται υπό κράτηση αμέσως κατόπιν άδειας διοικητικού οργανισμού.

Μετά την κατάσχεση ο σκύλος μεταφέρεται σε υπεύθυνο φύλαξης, ο οποίος πληρώνεται από το Τμήμα Κατασχεθέντων Αγαθών του Ολλανδικού Οργανισμού Επιχειρήσεων. Ο ιδιοκτήτης του ζώου πληρώνει τα έξοδα του κτηνιάτρου και τα έξοδα μεταφοράς και στέγασης. Ο Ολλανδικός Οργανισμός Επιχειρήσεων μέσω διαδικασίας προσφορών επιλέγει τα καταφύγια των οποίων συνήθως οι διευθύνσεις είναι μυστικές. Η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει από εβδομάδες έως μήνες.

Λίγες εβδομάδες μετά την κατάσχεση, η ομάδα αξιολόγησης της Κτηνιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Ουτρέχτης εξετάζει τον σκύλο, για να εισηγηθεί επιστροφή του σκύλου στον ιδιοκτήτη (ενδεχομένως με όρους), μετεγκατάσταση ή ευθανασία.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 1.10 του περί Ζώων Νόμου, ένα ζώο μπορεί να υποβληθεί σε ευθανασία λόγω επικινδυνότητας η οποία δεν επιδέχεται θεραπεία, γεγονός που διαπιστώνεται από εμπειρογνώμονα. Η ευθανασία συστήνεται επίσης σε περιπτώσεις που λόγω ιατρικών θεμάτων παρουσιάζονται δυσκολίες στη διαβίωση του ζώου, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση ζώου με σοβαρά κινητικά προβλήματα. Η ευθανασία διενεργείται μόνο από κτηνίατρο.

Ουγγαρία

1. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και νοικοκυριό. Ωστόσο, σύμφωνα με το κυβερνητικό

διάταγμα 41/2010 (II. 26.), υπάρχει υποχρέωση φύλαξης του σκύλου σε χώρο με ελάχιστο εμβαδόν αναλόγως του μεγέθους του σκύλου ως ακολούθως:

Μέγεθος σκύλου	Ελάχιστο εμβαδόν χώρου ανά σκύλο
Μικρού μεγέθους	10 m ²
Μεσαίου μεγέθους	15 m ²
Μεγάλου μεγέθους	20 m ²

2. Σύμφωνα με τον νόμο V του 2013 για τον Αστικό Κώδικα, κάθε πρόσωπο που διατηρεί ζώα ευθύνεται για ζημιές που προκαλούνται από τα ζώα σε άλλα πρόσωπα, εκτός εάν είναι σε θέση να αποδείξει ότι δεν ενήργησε παράνομα.

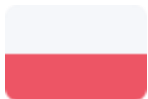
Ειδικότερα, ισχύουν οι ακόλουθες νομοθετικές ρυθμίσεις:

Ο ιδιοκτήτης του σκύλου είναι υποχρεωμένος να ακολουθεί αυστηρότερους κανόνες σε δημόσιους χώρους.

- α. Ο ιδιοκτήτης του σκύλου είναι υποχρεωμένος να ακολουθεί αυστηρότερους κανόνες σε δημόσιους χώρους και στην οικία του.
- β. Ο ιδιοκτήτης του σκύλου είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει ειδικά μαθήματα σχετικά με τη συμπεριφορά του σκύλου του.
- γ. Μπορεί να διαταχθεί ο ευνουχισμός του σκύλου.
- δ. Ο σκύλος μπορεί να χαρακτηριστεί ως επικίνδυνος.
3. Σε περίπτωση αδέσποτου σκύλου, παρέχεται χρονικό περιθώριο 15 ημερών από την κατάσχεση για εντοπισμό του ιδιοκτήτη του. Εάν εντοπιστεί ο ιδιοκτήτης, είναι υποχρεωμένος να πληρώσει όλα τα σχετικά έξοδα κατάσχεσης, σίτισης κ.λπ. Εάν ο ιδιοκτήτης αρνείται να πάρει πίσω τον σκύλο ή οι συνθήκες στέγασης είναι επικίνδυνες για τον σκύλο, το ζώο κατάσχεται από την Αρχή Προστασίας των Ζώων και ο ιδιοκτήτης του σκύλου αντικαθίσταται νόμιμα από τις αναφερόμενες αρχές.

Όλα τα έξοδα που προκύπτουν, πριν αναλάβει τον σκύλο νέος ιδιοκτήτης, καταλογίζονται στον προηγούμενο ιδιοκτήτη του σκύλου (περί Προστασίας των Ζώων Νόμος, XXVIII του 1998).

4. Σύμφωνα με τον πιο πάνω νόμο, επιτρέπεται η ευθανασία ζώων, αν συντρέχουν εύλογες αιτίες, όπως ανίατη ή μεταδοτική ασθένεια ή τραυματισμός, αποτροπή απaráδεκτης επίθεσης κ.λπ. Δεν επιτρέπεται η ευθανασία με αιτιολογία ότι ο σκύλος είναι αδέσποτος.

Πολωνία

1. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό. Παρ' όλα αυτά για την κατοχή σκύλου επιθετικής φυλής απαιτείται άδεια από τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, εφόσον ο σκύλος διαμένει σε συνθήκες ακίνδυνες για ανθρώπους ή άλλα ζώα (άρθρο 10, περί Προστασίας των Ζώων Νόμος).

Οι ιδιοκτήτες σκύλων υποχρεούνται να καταβάλλουν φόρο, αν το απαιτεί η τοπική αυτοδιοίκηση, με εξαίρεση τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα άνω των 65 ετών που ζουν μόνα τους. Το μέγιστο ποσό του φόρου για το 2023 ανέρχεται στα PLN 150,93 (περίπου €34) για κάθε σκύλο.

2. Παρ' όλο που δεν υπάρχει ειδική νομοθετική ρύθμιση για την οχληρία που προκαλείται από σκύλους, σε κάποιες περιπτώσεις, για να καταγγεληθούν οι ιδιοκτήτες σκύλων, ενεργοποιείται το άρθρο 51 του Κώδικα Μικροπαραβάσεων, σύμφωνα με τον οποίο, εάν κάποιος με οποιοδήποτε τρόπο διαταράσσει την ειρήνη, τη δημόσια τάξη, τη νυχτερινή ανάπαυση ή προκαλεί αναστάτωση σε δημόσιο χώρο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης ή ποινή περιορισμού της ελευθερίας ή με πρόστιμο.

Σύμφωνα με το άρθρο 431 παράγραφοι 1 και 2 του Αστικού Κώδικα, ο ιδιοκτήτης σκύλου θεωρείται υπεύθυνος για τυχόν ζημιές που προκάλεσε ο σκύλος του και οφείλει να τις αποκαταστήσει. Επίσης, ανεξάρτητα από την αστική ευθύνη, ο ιδιοκτήτης του ζώου είναι ποινικά υπεύθυνος, εάν ο σκύλος του προκάλεσε

σωματικό τραυματισμό και το θύμα έχει υποστεί βλάβη στην υγεία του (άρθρα 156 και 157 του Ποινικού Κώδικα).

3. Η κατάσχεση του ζώου, σύμφωνα με το άρθρο 7.1 του Νόμου περί Προστασίας των Ζώων, γίνεται με απόφαση της τοπικής αρχής και στη συνέχεια το ζώο απομακρύνεται από τον ιδιοκτήτη του. Σε περίπτωση που απαιτείται άμεση παρέμβαση, το ζώο απομακρύνεται από τον ιδιοκτήτη του πρώτα και στη συνέχεια κινείται η διοικητική διαδικασία (άρθρο 7.3).

Σύμφωνα με το άρθρο 7.1 (1,2,3) του πιο πάνω νόμου, τα κατοικίδια ζώα που απομακρύνονται από τον ιδιοκτήτη τους μεταφέρονται σε καταφύγιο ζώων για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Το δικαστήριο διατάσσει την κατάσχεση του ζώου, μόνο εάν ο παραβάτης είναι ο ιδιοκτήτης και καταδικαστεί. Ο χρόνος παραμονής των ζώων στο καταφύγιο εξαρτάται από τον χρόνο έκδοσης της απόφασης του δικαστηρίου και αν αυτή επιβάλλει την κατάσχεση του ζώου ή την επιστροφή του στον ιδιοκτήτη του.

Κατόπιν σύμβασης με το δήμο, οι αδέσποτοι σκύλοι παραμένουν σε καταφύγιο για 14 ημέρες μέχρι να εντοπιστεί ο ιδιοκτήτης τους. Εάν σε αυτή την περίοδο δεν εντοπιστεί ο ιδιοκτήτης ή ο σκύλος δεν μπορεί να επιστραφεί στον ιδιοκτήτη του, παραμένει στο καταφύγιο μέχρι να υιοθετηθεί.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 33 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου εάν είναι απαραίτητο να θανατωθεί ένα ζώο το οποίο ταλαιπωρείται, τότε αυτό δηλώνεται από κτηνίατρο, μέλος της Πολωνικής Κυνηγετικής Ένωσης, επιθεωρητή κοινωνικής οργάνωσης για την προστασία των ζώων, αξιωματικό της αστυνομίας, φρουρό προστασίας σιδηροδρόμων, δημοτικό ή συνοριακό φύλακα, υπάλληλο της Δασικής Υπηρεσίας ή της Υπηρεσίας Εθνικού Πάρκου, επιτηρητή της Κρατικής Κυνηγετικής Φρουράς, επιτηρητή κυνηγιού ή επιτηρητή της Κρατικής Αλιευτικής Φρουράς.

Είναι αδύνατη η ευθανασία κατοικίδιου ζώου κατόπιν αιτήματος του ιδιοκτήτη, εκτός εάν υπάρχει ιατρική ή άλλη ένδειξη, όπως ορίζεται στους κτηνιατρικούς κανονισμούς.

Πορτογαλία

1. Σε αστικές περιοχές επιτρέπεται να φυλάσσονται μέχρι 3 ενήλικοι σκύλοι ή 4 ενήλικες γάτες σε κάθε κατοικία και ο συνολικός αριθμός δεν μπορεί να υπερβεί τον αριθμό των 4 ζώων. Κατόπιν αιτήματος του κατόχου και δεσμευτικής γνωμοδότησης δημοτικού κτηνιάτρου και υγειονομικού αντιπροσώπου και εάν πληρούνται όλες οι απαιτήσεις υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων που προνοεί ο νόμος (άρθρο 3 του νομοθετικού διατάγματος αρ. 314/2003), επιτρέπεται η συστέγαση μέχρι 6 ενήλικων ζώων κατ' ανώτατο όριο. Ωστόσο, σε πολυκατοικίες βάσει των σχετικών κανονισμών μπορεί να καθορίζεται χαμηλότερος αριθμός ζώων.

Σε περίπτωση μίσθωσης ο ιδιοκτήτης δικαιούται να εισάγει ρήτρα στη σύμβασή του με τον ενοικιαστή με την οποία να απαγορεύει τη διατήρηση κατοικίδιων ζώων.

2. Ο γενικός κανονισμός για την ηχορύπανση (Π.Δ. αριθ. 9/2007), μεταξύ άλλων ρυθμίζει και την οχληρία από ζώα που μπορεί να επηρεάσει τη δημόσια υγεία ή την ηρεμία της γειτονιάς. Αν ο θόρυβος δημιουργείται μεταξύ των ωρών 11.00 μ.μ. και 7.00 π.μ., όσοι ενοχλούνται μπορούν να καλέσουν τις αστυνομικές αρχές. Η παράβαση αυτή συνιστά περιβαλλοντικό διοικητικό παράπτωμα, που τιμωρείται με πρόστιμο.
3. Τα δημοτικά συμβούλια είναι υπεύθυνα για την περισυλλογή αδέσποτων, επιθετικών ή τραυματισμένων ζώων ή ζώων που υπόκεινται σε αναγκαστική επέμβαση (άρθρο 7 διατάγματος 146/2017).

Τα εγκαταλελειμμένα ζώα που παραλαμβάνονται από επίσημα κέντρα περισυλλογής ζώων και δεν διεκδικούνται από τους κατόχους τους εντός 15 ημερών από την ημερομηνία περισυλλογής τους στερώνονται και προωθούνται για υιοθεσία χωρίς δικαίωμα αποζημίωσης σε οποιονδήποτε αυτοπροσδιορίζεται ως κάτοχος μετά την προβλεπόμενη προθεσμία (Νόμος 27/2016). Μετά τη λήξη της προθεσμίας διεκδίκησης των εγκαταλελειμμένων ζώων, τα δημοτικά συμβούλια ή τα κέντρα περισυλλογής ζώων μπορούν να τα παραχωρήσουν δωρεάν σε ιδιώτες ή σε διαπιστευμένα ιδρύματα φύλαξης ζώων τα οποία διαθέτουν τις κατάλληλες υποδομές για τη φιλοξενία και τη διαχείριση των ζώων.

Για τον σκοπό αυτό, οι δήμοι και τα επίσημα κέντρα συλλογής ζώων διαφημίζουν τακτικά στο κοινό, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, τα ζώα που διατίθενται για υιοθεσία.

4. Σύμφωνα με τον Νόμο 27/2016, απαγορεύεται η θανάτωση ζώων σε κέντρα περισυλλογής ζώων λόγω υπερπληθυσμού ή οικονομικής αδυναμίας, αλλά επιτρέπεται για λόγους ασθένειας του ζώου ή επικίνδυνης συμπεριφοράς του.

Ρουμανία

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του διατάγματος 31 του 2008 για την έγκριση των κανόνων εφαρμογής του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου (205/2004), δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των ζώων που δύναται να κατέχει φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εκτός αν αφορά άγρια ζώα. Οι κάτοχοι σκύλων όμως έχουν την υποχρέωση να κάνουν ταυτοποίηση με μικροτσιπ ή άλλο μέσο που καθορίζεται από Εθνική Κτηνιατρική Αρχή Υγειονομικής και Ασφάλειας Τροφίμων.
2. Τα τοπικά συμβούλια έχουν την υποχρέωση να συλλαμβάνουν τους αδέσποτους σκύλους μέσω εξειδικευμένου προσωπικού. Σε περίπτωση επικίνδυνων ή επιθετικών σκύλων, οι αστυνομικές αρχές, κατόπιν καταγγελίας, ειδοποιούν τον ιδιοκτήτη ή τον προσωρινό κάτοχο του σκύλου να λάβει όλα τα μέτρα για την αποτροπή της επιθετικής συμπεριφοράς του σκύλου (άρθρα 7 και 11 Έκτακτου Διατάγματος αριθ. 55 του 2002).
3. Εάν οι ιδιοκτήτες ή οι προσωρινοί κάτοχοι επιθετικών σκύλων δεν λάβουν τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 11(1) του πιο πάνω διατάγματος, η αστυνομία μπορεί να διατάξει την τοποθέτηση του σκύλου σε καταφύγιο τα έξοδα του οποίου επιβαρύνουν τον ιδιοκτήτη ή τον προσωρινό κάτοχο του σκύλου.
4. Σύμφωνα με το έκτακτο διάταγμα 155 του 2001 αναφορικά με το πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων σκύλων, σκύλος που πάσχει από ανίατη ασθένεια κατόπιν ιατρικής βεβαίωσης μπορεί να υποβληθεί σε ευθανασία. Σκύλοι που έχουν κατασχεθεί και δεν έχουν επιστραφεί στον ιδιοκτήτη τους ή δεν έχουν υιοθετηθεί υποβάλλονται σε ευθανασία, βάσει απόφασης εξουσιοδοτημένου από τον δήμαρχο προσώπου, εντός ορισμένης προθεσμίας, ανάλογα με τις δυνατότητες

φιλοξενίας και του προϋπολογισμού. Η ευθανασία διενεργείται μόνο από κτηνίατρο.

Σλοβακία

1. Δεν υπάρχει οποιοσδήποτε περιορισμός στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό. Ωστόσο, ο ιδιοκτήτης σκύλου είναι υποχρεωμένος να διασφαλίζει την προστασία και την ευημερία του ζώου του (Νόμος 39/2007 Coll. για την κτηνιατρική περίθαλψη).
2. Σύμφωνα με τα άρθρα 118 και 127 του Αστικού Κώδικα, ο ιδιοκτήτης σκύλου οφείλει να διασφαλίζει ότι το ζώο του δεν καταπατά γειτονικές εκτάσεις ούτε προκαλεί εκτεταμένη όχληση. Επιπρόσθετα, ο ιδιοκτήτης σκύλου είναι υποχρεωμένος να απομακρύνει αμέσως τυχόν περιττώματα του σκύλου του. Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης τοποθετούν δοχεία για τη συλλογή των περιττωμάτων σε δημόσιο χώρο και εξασφαλίζουν τη συνεχή υγιεινή απομάκρυνση του περιεχομένου τους (Νόμος 282/2002).

Σκύλος που διαμένει στην επικράτεια της χώρας για περισσότερες από 90 συνεχόμενες ημέρες υποχρεούται σε εγγραφή σε αρχείο τοπικής αυτοδιοίκησης.

3. Κάθε δήμος πρέπει να μεριμνά για την κατάσχεση αδέσποτων ζώων στην επικράτειά του τα οποία μπορεί να αποτελούν κίνδυνο για την υγεία, την ασφάλεια και τη ζωή άλλων ζώων και ανθρώπων. Τα ζώα τοποθετούνται σε καταφύγια, όπου τους παρέχεται η απαραίτητη φροντίδα. Η σύλληψη ζώου πραγματοποιείται μόνο από εκπαιδευμένο για τον σκοπό αυτό άτομο, το οποίο μεριμνά για την άμεση καταχώρισή του στο Δημόσιο Μητρώο Αδέσποτων Ζώων. Στη συνέχεια το ζώο τοποθετείται σε καταφύγιο. Ο ιδιοκτήτης του συλληφθέντος ζώου μπορεί να ζητήσει το ζώο του εντός 45 ημερών από την ημέρα που τοποθετήθηκε στο καταφύγιο, διαφορετικά η κυριότητα του ζώου μεταφέρεται στον δήμο. Μετά την πάροδο των 45 ημερών από την κατάσχεση του ζώου ο δήμος μπορεί να το πωλήσει ή να το δωρίσει, δηλαδή ένα ζώο μπορεί να παραμείνει στο καταφύγιο και μετά την παρέλευση των 45 ημερών, μέχρι να υιοθετηθεί.

4. Η νομοθεσία απαγορεύει τη θανάτωση ενός ζώου χωρίς εύλογη αιτία. Σύμφωνα με το άρθρο 22 (17) του περί Κτηνιατρικής Περίθαλψης Νόμου (39/2007), θεωρείται δικαιολογημένη η θανάτωση ζώου, μεταξύ άλλων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α. Αναγκαία άμυνα ή έκτακτη ανάγκη.
  - β. Ανίατη ασθένεια, σοβαρός τραυματισμός ή λόγω της ηλικίας του ζώου, εάν η συνέχιση της επιβίωσής του συνδέεται με συνεχή πόνο ή ταλαιπωρία. Η ανώδυνη θανάτωση ζώου μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από κτηνίατρο, εκτός σε επείγουσες περιπτώσεις όπου δεν μπορεί να εξασφαλιστεί έγκαιρα η βοήθειά του.
  - γ. Κατά τη διάρκεια της καταπολέμησης, του ελέγχου, της πρόληψης και της διάγνωσης ασθενειών.
  - δ. Έλλειψη παροχής εναλλακτικής φροντίδας η οποία οδηγεί στην ευθανασία του ανεπιθύμητου ζώου από κτηνίατρο. Αυτό δεν ισχύει για τα ζώα υπηρεσίας και τα αγροτικά ζώα.

Σλοβενία

1. Δεν υπάρχει οποιοσδήποτε περιορισμός, με βάση τον Νόμο περί Προστασίας των Ζώων, στον αριθμό αδειών κατοχής σκύλου που δύναται να εκδοθούν ανά άτομο ή/και υποστατικό. Ωστόσο, απαιτείται οι ιδιοκτήτες των ζώων συντροφιάς να διασφαλίζουν την καλή διαβίωση των ζώων τους.
2. Ο πιο πάνω νόμος ορίζει τις απαιτήσεις, ώστε οι σκύλοι να μην αποτελούν απειλή για το περιβάλλον τους, όπως για παράδειγμα ότι οι κάτοχοι επικίνδυνων σκύλων πρέπει να διασφαλίζουν τον έλεγχό τους σε δημόσιο χώρο, κρατώντας τους δεμένους με λουρί και με φίμωτρο, οι σκύλοι να διατηρούνται σε κλειστό χώρο με περίφραξη ύψους τουλάχιστον 1,8 μέτρων, η οποία να σημαίνεται με προειδοποιητική ανακοίνωση στην είσοδο κ.ά. Επικίνδυνοι σκύλοι δεν επιτρέπεται να ανατίθενται σε άτομα κάτω των 16 ετών. Οποιαδήποτε παράβαση των πιο πάνω τιμωρείται με πρόστιμο από €800 μέχρι €1.200 (άρθρο 45.2).

Ο έλεγχος της εφαρμογής του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου διενεργείται από διαπιστευμένους κτηνιάτρους, από την αστυνομία και τους δημοτικούς φύλακες.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 43 του νόμου, διαπιστευμένος κτηνίατρος δικαιούται να κατάσχει προσωρινά ή μόνιμα έναν σκύλο, εφόσον αυτό απαιτείται για λόγους κακομεταχείρισης των ζώων. Οι κατασχεθέντες σκύλοι τοποθετούνται σε καταφύγιο το οποίο στη συνέχεια μπορεί να τους παραχωρήσει σε κατάλληλο κηδεμόνα. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και για έναν επικίνδυνο σκύλο, εάν ο κάτοχός του δεν αποτρέπει τον γενικό κίνδυνο ή εάν ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστος ή απρόσιτος. Σύμφωνα με το άρθρο 31, ο σκύλος μπορεί να υποβληθεί σε ευθανασία μετά την πάροδο 30 ημερών από την ημέρα της φιλοξενίας του στο καταφύγιο ζώων. Η Υπηρεσία Κτηνιατρικής Επιθεώρησης είναι η μόνη αρμόδια αρχή για τη λήψη μέτρων και ελέγχει κάθε παράπονο/καταγγελία που λαμβάνει.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Νόμου περί Προστασίας των Ζώων, η ευθανασία επιτρέπεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - α. Ο σκύλος είναι επικίνδυνος και ο κίνδυνος δεν μπορεί να αποτραπεί με άλλο τρόπο.
  - β. Ο σκύλος είναι επικίνδυνος και η υποχρεωτική εκπαίδευση δεν έχει πραγματοποιηθεί ή δεν έχει πραγματοποιηθεί με επιτυχία (άρθρο 26/9).
  - γ. Ο διαπιστευμένος κτηνίατρος, κατόπιν καταγγελίας του ιδιοκτήτη του σκύλου, διαπιστώνει ότι ο σκύλος είναι ανεξέλεγκτος και επιθετικός (άρθρο 26/10).
  - δ. Ο διαπιστευμένος κτηνίατρος διατάζει την ευθανασία για την προστασία ανθρώπων ή ζώων (άρθρο 26/11).

Εκτός από τις πιο πάνω περιπτώσεις, διαπιστευμένος κτηνίατρος επιβάλλει την ευθανασία σκύλου, αφού προηγηθεί εξέταση για λύσσα, αν με δάγκωμα σκύλου προκλήθηκε θάνατος ή σοβαρός τραυματισμός ανθρώπου (άρθρο 26.β). Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 31, όταν ένα εγκαταλελειμμένο ζώο δεν μπορεί να δοθεί, μπορεί να θανατωθεί μετά την πάροδο 30 ημερών από την ημέρα φιλοξενίας του στο καταφύγιο ζώων.

Τσεχία

1. Δεν υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις που να περιορίζουν τον αριθμό των αδειών σκύλων ανά άτομο ή νοικοκυριό. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, άτομο που διατηρεί 3 ή περισσότερα θηλυκά σκυλιά ηλικίας άνω των 12 μηνών υποχρεούται να κοινοποιήσει τον αριθμό των ζώων που διατηρεί και τον τόπο φύλαξής τους, εγγράφως ή μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος της Κρατικής Κτηνιατρικής Διοίκησης, στην περιφερειακή κτηνιατρική διοίκηση ή στη Δημοτική Κτηνιατρική Διοίκηση της Πράγας εντός 7 ημερών από την ημέρα που τα έχει στην κατοχή του. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μείωσης του αριθμού των 3 θηλυκών σκυλιών ηλικίας άνω των 12 μηνών, το αργότερο εντός 7 ημερών από την ημέρα που συνέβη το γεγονός αυτό. Η παράλειψη της πιο πάνω γνωστοποίησης συνεπάγεται κυρώσεις. Η υποχρέωση γνωστοποίησης δεν ισχύει για καταφύγιο ζώων, ξενοδοχείο ζώων, πρόσωπα των οποίων η υποχρέωση αναφοράς διέπεται από ειδική νομοθετική ρύθμιση, ένοπλες δυνάμεις, δυνάμεις ασφαλείας, στρατιωτική αστυνομία ή δημοτική αστυνομία, ή εκτροφείς σκύλων οδηγών ή σκύλων βοήθειας βάσει ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων (Νόμος 166/1999).

Από την 1^η Ιανουαρίου 2020 τα σκυλιά πρέπει να τυγχάνουν σήμανσης με μικροτσιπ το αργότερο μέχρι την ηλικία των τριών μηνών. Εάν μεταβιβαστούν σε νέο ιδιοκτήτη πριν από την ηλικία των τριών μηνών, πρέπει να έχουν ήδη σημανθεί.

Εντός του 2023 έχει λειτουργήσει Κεντρικό Μητρώο Σκύλων, όπου όλοι οι ιδιοκτήτες εγγράφουν τα ζώα τους.

2. Οι ιδιοκτήτες σκύλων έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις σχετικά με την πρόκληση οχληρίας από τα ζώα τους:
  - α. Εγγραφή του σκύλου στην τοπική αρχή και καταβολή σχετικού τέλους.
  - β. Τήρηση των κανόνων υγιεινής και των κτηνιατρικών κανονισμών.
  - γ. Διατήρηση του ζώου με λουρί σε κοινόχρηστους και δημόσιους χώρους.

- δ. Φροντίδα ώστε ο σκύλος να μη λερώνει με περιπτώματά κοινόχρηστους και δημόσιους χώρους.
  - ε. Άμεση απομάκρυνση κάθε ρύπανσης που προκαλεί ο σκύλος, με δικά τους έξοδα και δική τους ευθύνη.
  - στ. Φύλαξη των σκύλων σε συνθήκες ασφαλείας, ώστε να μην μπορούν να δραπέτεύσουν.
3. Οι εγκαταλελειμμένοι σκύλοι μεταφέρονται σε καταφύγιο σκύλων. Εάν ο σκύλος έχει τσιπ, το καταφύγιο επικοινωνεί με τον ιδιοκτήτη του σκύλου. Εάν ο σκύλος δεν έχει τσιπ, το καταφύγιο του τοποθετεί μικροτσιπ.
- Σύμφωνα με το άρθρο 1047 του Αστικού Κώδικα, εάν ένα ζώο δεν διεκδικηθεί από τον ιδιοκτήτη του ή δεν επιστρέψει μόνο του στον ιδιοκτήτη του εντός 6 εβδομάδων, μπορεί να αποκτηθεί από τον κάτοχο της ιδιωτικής γης όπου έχει εντοπιστεί ή από οποιονδήποτε, εάν εντοπιστεί σε δημόσιο χώρο.
- Σύμφωνα με το άρθρο 1059 του Αστικού Κώδικα, σε περίπτωση που έχει εντοπιστεί ζώο το οποίο προοριζόταν για κατοικίδιο και κανείς δεν το έχει διεκδικήσει εντός 2 μηνών από τη δημοσίευση του γεγονότος, το άτομο που το εντόπισε αποκτά δικαίωμα κυριότητας του. Αν δεν επιθυμεί να αποκτήσει το ζώο, ο δήμος αναθέτει το ζώο σε καταφύγιο. Το καταφύγιο μπορεί να διαθέσει το ζώο για υιοθεσία, εάν κανείς δεν το διεκδικήσει εντός 4 μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία το ζώο τού ανατέθηκε.
4. Η ευθανασία σκύλων επιτρέπεται μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α. Ανίατη ασθένεια, σοβαρός τραυματισμός, γενετικό ή συγγενές ελάττωμα, συνολική εξάντληση ή μεγάλη ηλικία του ζώου, όταν η επιβίωσή του συνεπάγεται μόνιμη ταλαιπωρία του ζώου.
  - β. Απειλή για τον άνθρωπο.
  - γ. Άσκηση του δικαιώματος του κυνηγιού σύμφωνα με ειδική νομοθεσία.
  - δ. Επιβολή επείγουσας κτηνιατρικής κατάστασης για την προστασία από ασθένειες και επιδημίες ζωνοσόων.

Η ευθανασία διενεργείται μόνο από κτηνίατρο ή κάποιον ειδικό υπό την εποπτεία κτηνιάτρου. Απαγορεύεται η χρήση μεθόδων που προκαλούν αδικαιολόγητο πόνο ή ταλαιπωρία στο ζώο και η χρήση ηλεκτρικού ρεύματος εκτός εάν προκαλείται με άμεση απώλεια συνείδησης.

Στην πράξη, οι υγιείς σκύλοι δεν βλάπτονται στα καταφύγια σκύλων.

Φινλανδία

1. Δεν εκδίδονται άδειες κατοχής σκύλων και δεν υπάρχει νομοθετικός περιορισμός στον αριθμό των σκύλων ανά άτομο ή νοικοκυριό.
2. Σύμφωνα με τον περί Κυνηγίου Νόμο (615/1993), ο σκύλος μεταξύ 1^{ης} Μαρτίου και 19^{ης} Αυγούστου πρέπει να κρατείται με λουρί, όταν βρίσκεται σε εξωτερικό χώρο ή να μπορεί να προσδεθεί αμέσως σε λουρί, εκτός αν αφορά κουτάβι ηλικίας κάτω των 5 μηνών ή σκύλο σε υπηρεσία. Ένας σκύλος δεν επιτρέπεται να μένει αδέσποτος σε ξένη γη χωρίς την άδεια του ιδιοκτήτη της γης ή του κατόχου άδειας κυνηγιού.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του περί Δημόσιας Τάξεως Νόμου (612/2003), ο ιδιοκτήτης σκύλου ή το άτομο στην κατοχή του οποίου βρίσκεται ο σκύλος έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- α. Να κρατά τον σκύλο με λουρί σε κατοικημένες περιοχές, εκτός εάν βρίσκεται σε κλειστή αυλή, χώρο εκπαίδευσης σκύλων ή ειδικά περιφραγμένο χώρο άσκησης. Σε αυτούς τους χώρους ο σκύλος πρέπει να βρίσκεται υπό την επίβλεψη του ιδιοκτήτη του ή του προσώπου στην κατοχή του οποίου βρίσκεται.
- β. Να διασφαλίζει ότι ο αδέσποτος σκύλος δεν έχει πρόσβαση σε χώρους αθλητικής δραστηριότητας ή δρόμους για τρέξιμο, σε δημόσια παραλία, παιδική χαρά, αγορά κατά τις ώρες λειτουργίας της, σε πίστα σκι δημόσιας χρήσης ή αθλητικό γήπεδο, εκτός εάν αυτό επιτρέπεται ρητά.
- γ. Να διασφαλίζει ότι τα περιττώματα του σκύλου δεν αφήνονται στο έδαφος σε κατοικημένη περιοχή.

Οι διατάξεις αυτές δεν αφορούν σκύλο που εκτελεί καθήκοντα δημόσιας υπηρεσίας ή καθήκοντα φύλαξης, εκπαιδευμένο σκύλο διάσωσης σε υπηρεσία, σκύλο που βοηθά σωματικά ανάπηρο άτομο ή άτομο με προβλήματα όρασης.

Στις περιπτώσεις οχληρίας από ενοχλητικό γάβγισμα εφαρμόζεται ο νόμος για ασφαλείς σχέσεις γειτονίας (26/1920).

Σύμφωνα με το κεφάλαιο 44, τμήμα 15 του Ποινικού Κώδικα (39/1889), το πρόσωπο που εκ προθέσεως ή από αμέλεια δεν φυλάσσει το ζώο του το οποίο είναι επικίνδυνο για τους ανθρώπους τιμωρείται με πρόστιμο. Με απόφαση του δικαστηρίου τα επικίνδυνα ζώα μπορούν να υποβληθούν σε ευθανασία.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 55 του περί Κυνηγίου Νόμου, όταν ένας σκύλος κατασχεθεί, ειδοποιείται άμεσα ο ιδιοκτήτης ή η αστυνομία. Ο ιδιοκτήτης σκύλου δικαιούται να ζητήσει να του επιστραφεί ο σκύλος εντός 10 ημερών από την κοινοποίηση της κατάσχεσης ή εντός 15 ημερών, από τη στιγμή που το άτομο που έχει συλλάβει το ζώο ειδοποίησε την αστυνομία, αλλιώς η κυριότητα του ζώου μεταφέρεται στο άτομο αυτό. Ο προηγούμενος ιδιοκτήτης δικαιούται να διεκδικήσει τον σκύλο για όσο διάστημα βρίσκεται στην κατοχή του ατόμου που τον έχει συλλάβει, καταβάλλοντας την απαραίτητη αποζημίωση.

Οι αδέσποτοι σκύλοι, που έχουν κατασχεθεί φυλάσσονται για 15 ημέρες υπό την επίβλεψη της τοπικής αρχής [(άρθρο 15, περί Προστασίας των Ζώων Νόμος (247/1996)]. Μετά την παρέλευση των 15 ημερών, η τοπική αρχή έχει το δικαίωμα να πωλήσει, να δωρίσει ή να θανατώσει το ζώο, καθώς και να εισπράξει από τον ιδιοκτήτη του ζώου αποζημίωση για τα έξοδα κατάσχεσης, περίθαλψης και θανάτωσής του.

4. Η ευθανασία μπορεί να εκτελεστεί στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - α. Επικινδυνότητα του ζώου (Κεφάλαιο 44, τμήμα 15 του Ποινικού Κώδικα).
  - β. Μετά την παρέλευση των 15 ημερών από την κατάσχεση του ζώου.
  - γ. Εάν η κατάσταση της υγείας του ζώου είναι τέτοια, που η διατήρησή του στη ζωή θα αποτελούσε προφανή κακοποίησή του (άρθρα 14.2 και 14.3 του περί Προστασίας των Ζώων Νόμου).